

MINISTERSTVO DOPRAVY

**DOPRAVNÍ
SOUTĚŽ
MLADÝCH
CYKLISTŮ**

PROPOZICE A POKYNY K ORGANIZACI

1. ÚVOD

Každý občan motoristicky vyspělého státu by měl získat základní informace o způsobech „přežití“ v podmínkách moderního světa dopravy, tedy nezbytné znalosti, dovednosti a návyky bezpečného jednání a chování při chůzi a jízdě v silničním provozu. Je zcela logické, že s touto přípravou je nutno začít co nejdříve – v rodině, v mateřské škole, během povinné školní docházky.

Školské instituce v mnoha státech na tyto potřeby reagují tak, že zařazují, popř. doporučují různé formy dopravní výchovy do vyučování i mimo ně. Na těchto snahách se různými způsoby podílejí další organizace – motoristické a turistické kluby, policie, pojišťovny, rodičovské iniciativy aj.

V České republice je v současné době dopravní výchova zařazena v mateřských školách a na základních školách, a to se zaměřením na problematiku bezpečné chůze a orientace v silničním provozu (viz Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání). Starší děti mají možnost naučit se dobře a bezpečně jezdit na kole a získat důležité řidičské návyky převážně jen díky obětavosti učitelů, kteří vedou v době mimo vyučování speciální kroužky a kurzy, popř. díky systému práce dopravních hřišť, kterých není stále dostatek, jejich kapacita v některých oblastech neumožňuje vyšší počet návštěv žáků. To je ovšem stav, který v žádném případě neodpovídá požadavkům a potřebám naší společnosti. Svědčí o tom i stále nepříznivá statistika dopravní nehodovosti.

Doplňkem dopravní výchovy jsou dopravní soutěže. Kvalitní příprava dětí na tyto soutěže a účast v nich může znamenat velký přínos pro vztah dětí k motorismu, pro pochopení všech zákonitostí dopravy a dodržování partnerských vztahů v provozu na pozemních komunikacích.

S podobnými problémy jako u nás se více či méně potýkají v mnoha evropských zemích. Proto také získávají dopravní soutěže mladých, začínajících cyklistů stále větší popularitu a podporu.

Na následujících stránkách se snažíme o podrobné rozpracování způsobu organizace jednotlivých kol soutěže a jednotlivých disciplín. To je jedna strana soutěže. Tu druhou přístup dětí a učitelů k soutěži žádnými metodickými pokyny příliš ovlivnit nemůžeme. Proto na závěr jen jednu připomínku: Soutěž je hra, která má dětem pomoci pohybovat se v provozu na pozemních komunikacích co nejbezpečněji. A podmínkou úspěšného včlenění se do rodiny účastníků provozu na pozemních komunikacích je vzájemná tolerance, zdvořilost, slušnost, ohleduplnost, partnerský vztah, respektování druhého. Na silnicích, a proto ani v soutěži se nezávodí. Tak by měli chápat soutěž nejenom organizátoři, ale i pedagogové, kteří děti připravují a řídí jejich výcvik. Práce pedagogů není v žádném případě zbytečná, ať již v soutěži skončí na prvním nebo na posledním místě.

2. PRAVIDLA POŘÁDÁNÍ DOPRAVNÍ SOUTĚŽE MLADÝCH CYKLISTŮ

Čl. 1

Dopravní soutěž mladých cyklistů (dále jen soutěž) vyhláší Ministerstvo dopravy – BESIP se spolu-vyhlašovatelem, kterými jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Policejní prezidium Policie České republiky, Český červený kříž, Ústřední automotoklub ČR, Autoklub České republiky a další orgány a organizace, které zabezpečují činnosti obsažené v následujících článcích metodiky.

Čl. 2

Soutěž se vyhláší každoročně. Je určena především žákům základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií, popř. dalších alternativních škol, tedy žákům 10 – 16letým.

1. kategorie – věk 10. – 12. let dosažených v příslušném kalendářním roce konání soutěže
2. kategorie – věk 13. – 16. let dosažených v příslušném kalendářním roce konání soutěže.

Čl. 3

Cílem soutěže je:

- podněcovat a zvyšovat zájem žáků o dopravní výchovu (a motorismus), ověřovat znalosti žáků – cyklistů, jejich dovednosti v uplatňování pravidel provozu na pozemních komunikacích, v technice jízdy a v první pomoci,
- přispívat ke zvýšení efektu výchovně-vzdělávací práce při dopravní výchově ve školách, ke správnému a bezpečnému chování žáků v provozu na pozemních komunikacích a ke snižování dopravní nehodovosti dětí.
- vytváření návyků ohleduplnosti k ostatním účastníkům provozu na pozemních komunikacích a ochotě dodržování pravidel

Čl. 4

Soutěž sestává z povinných disciplín:

- pravidla provozu na pozemních komunikacích (test) – teoretická část (ve všech kolech soutěže),
- pravidla provozu na pozemních komunikacích (jízda po DDH) – praktická část (od okresního popř. oblastního kola*),
- jízda zručnosti (ve všech kolech soutěže),
- zásady poskytování první pomoci (od okresního popř. oblastního kola*),
- práce s mapou (od krajského kola)

Obsah jednotlivých disciplín odpovídá požadavkům na znalosti a schopnosti žáků dané věkové kategorie a vychází z výchovně-vzdělávacích cílů příslušných ročníků škol.

*)Podle místních podmínek se doporučuje zařazovat tyto disciplíny i v kole základním.

Ve všech kolech soutěže se hodnotí podle stejného bodovacího systému přidělovaných trestných bodů za chyby nebo nedostatky v provedení.

Čl. 5

Soutěž má minimálně čtyři kola (základní, okresní, krajské a celostátní). V případě konkrétních potřeb organizace soutěže na daném teritoriu je možné zařadit „mezisoutěž“ tzv. oblastní kolo, které je předkolem okresního kola.

V základních kolech startují chlapci a děvčata v soutěži jednotlivců.

Od okresního (popř. od oblastního) kola reprezentuje školu smíšené družstvo složené ze žáků a žákyň, kteří se v základním kole umístili nejlépe. V obou kategoriích se jedná o čtyřčlenné družstvo (2 chlapci a 2 dívky).

V krajském kole reprezentuje okres družstvo, které se umístilo v okresním kole jako první. Do celostátního finále postupuje družstvo, které se umístilo na prvním místě v krajském kole.

Nemůže-li se družstvo, které se umístilo na prvním místě v jednotlivých kolech soutěže zúčastnit v kole vyšším, postupuje družstvo, které se umístilo na místě dalším.

U soutěží pro žáky základních škol pro sluchově postižené, základních škol speciálních a praktických škol nemusí být složení družstva dodrženo (počet chlapců a počet dívek).

Čl. 6

Organizaci základního kola zabezpečuje škola za podpory obce, která je zřizovatelem školy.

Organizaci oblastního kola zabezpečuje obecní úřad obce s rozšířenou působností ve spolupráci s krajským koordinátorem. Oblastí se pro účely tohoto materiálu rozumí správní obvod obce s rozšířenou působností.

Organizaci okresního kola zabezpečují, dohodnou-li se na tom, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, jejichž správní obvody působí na území okresu; zároveň určí hlavního organizátora, způsob financování a zajistí doručení přihlášek účastníků organizátorovi okresního kola, nebo hlavního organizátora určí krajský koordinátor, který také určí způsob financování. Okresem se rozumí stávající územní obvod okresu.

Organizaci krajského kola zabezpečuje krajský úřad ve spolupráci s krajským koordinátorem.

Organizaci celostátního finále zabezpečuje Ministerstvo dopravy – BESIP ve spolupráci s krajským úřadem a krajským koordinátorem příslušného kraje, ve kterém se celostátní finále koná.

Na vlastní organizaci jednotlivých kol soutěže se mohou podílet i místní domy dětí a mládeže, dětské organizace, rodiče, místní složky spolu-vyhlašovatelů, nestátní neziskové organizace atd.

Čl. 7

Při financování v zásadě platí tato pravidla:

Náklady základních kol hradí školy, popř. za spoluúčasti místních složek, iniciativ a sponzorů (náklady na organizaci základních kol jsou minimální).

Náklady na organizaci oblastních kol hradí společně kraj a obec s rozšířenou působností, na jehož území se oblastní kolo koná.

Náklady na organizaci okresních kol hradí společně kraj a obce s rozšířenou působností, které spadají do území daného okresu.

Náklady na organizaci krajských kol hradí kraj.

Náklady na organizaci celostátního finále hradí Ministerstvo dopravy – BESIP ve spolupráci s krajem, na jehož území se celostátní finále koná.

Náklady spojené s účastí družstva v mezinárodní soutěži hradí Ministerstvo dopravy – BESIP.

Na úhradě nákladů spojených s pořádáním jednotlivých kol soutěže se mohou podílet další zainteresované subjekty (místní složky spolu-vyhlašovatelů, sponzoři, nestátní neziskové organizace a další zainteresované fyzické a právnické osoby).

Čl. 8

Základní pomůcky pro organizaci jednotlivých kol (testové otázky, tiskopisy, diplomy od základních kol a ceny pro vítězná družstva od oblastních kol), včetně propagace soutěže zajišťuje Ministerstvo dopravy – BESIP.

Čl. 9

Ministerstvo dopravy – BESIP je oprávněno po dohodě se spolu-vyhlašovatelem soutěže provést potřebná upřesnění a doplňky těchto pravidel.

3. ORGANIZACE JEDNOTLIVÝCH KOL SOUTĚŽE

Pro zdárný průběh každého ročníku soutěže jednotlivá kola probíhají v těchto termínech:

- základní kola do konce dubna příslušného roku (lze organizovat již v podzimních měsících)
- oblastní a okresní kola do konce května,
- krajská kola do 10. června,
- celostátní finále do 20. června.

Při zabezpečení soutěže je nutno respektovat vyhlášku MŠMT 55/2005 sb., ze dne 28. ledna 2005, o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání, popř. její novelizaci.

Povinností pořadatelů jednotlivých kol je vytvořit nezbytné podmínky pro úspěšný průběh soutěže a zajistit personální, organizační, zdravotní a materiální zabezpečení a propagaci. Pořadatel (s výjimkou základních kol) vydá propozice, které vycházejí z pokynů daných v této brožuře. Tyto propozice pořadatel předá školám nejméně 15 dní před termínem pořádání soutěže.

Propozice by měly obsahovat:

- vyhlášovatele soutěže (viz čl. 1 Pravidel) a pořadatele příslušného kola soutěže (viz čl. 6 Pravidel)
- jmenný seznam osob odpovědných za vedení soutěže
- údaje o místě a termínu konání soutěže
- způsob dopravy soutěžících (doporučení, popř. způsob zajištění)
- rámcový program akce
- rozpis jednotlivých disciplín (včetně typu používaných jízdních kol)
- způsob řešení protestů a námitek
- způsob rozlosování jednotlivých družstev
- upozornění na změny a úpravy propozic (pokud se v některých dílčích částech liší)
- kontaktní údaje: jméno, adresa, e-mail, telefon hlavního organizátora příslušného kola soutěže
- způsob a termín odeslání závazné přihlášky
- dílčí pokyny: předpokládaný návrat, vybavení členů družstev apod.

Družstva, která ze základního kola postoupila do dalších kol, doprovází při účasti v těchto kolech pedagogický pracovník (dále jen doprovázející osoba) – zpravidla ten, který žáky připravoval na účast v soutěži. Doprovázející osoba zodpovídá za žáky při dopravě i po dobu konání příslušného kola, za kázeň soutěžících a garantuje správný a včasný nástup soutěžících k plnění jednotlivých disciplín.

Organizátoři jednotlivých kol soutěže včas a řádně poučí všechny rozhodčí disciplín i jejich pomocníky o způsobu hodnocení a přidělování trestných bodů tak, aby výklad byl jednoznačný, a aby nedocházelo ke zbytečným protestům a tím i k časovým ztrátám.

3. 1. ZÁKLADNÍ KOLO (1. KOLO)

Garantem organizace základního kola je ředitelství školy. Základní kolo zpravidla organizuje pověřený učitel dopravní výchovy ve škole.

Účast žáků v soutěži je dobrovolná, ovšem jen co největší účast v základním kole plní cíl soutěže. **Škola nesmí nominovat do dalších postupových kol žáka, který byl v minulém ročníku soutěže členem vítězného družstva v republikovém finále v příslušné kategorii. Může tedy startovat v 1. kategorii jako žák ve věku 10 – 12 let a poté v 2. kategorii také jenom jednou jako žák ve věku 13 – 16 let.**

Okresního (oblastního) kola soutěže by se mělo zúčastnit jen družstvo školy, které bylo sestaveno na základě výsledků základního kola.

Základní (školní) kolo dopravní soutěže mladých cyklistů sestává minimálně ze dvou disciplín – z pravidel provozu na pozemních komunikacích (teoretická část) a z jízdy zručnosti na kole. Lze ho proto organizovat i jako odpolední akci. Rovněž lze využít i předmětů, které svým obsahem souvisejí s dopravní výchovou: vlastivědy a společenské výchovy – pravidla provozu na pozemních komunikacích – teoretická část, tělesné výchovy – jízda zručnosti na kole (v tomto případě je nutné, aby pro všechny žáky příslušné kategorie byl stejný rozhodčí).

V základním kole žáci soutěží jako jednotlivci ve dvou výše uvedených kategoriích.

ORGANIZACE DISCIPLÍN V ZÁKLADNÍM KOLE

PRAVIDLA PROVOZU NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH – TEORETICKÁ ČÁST

Disciplínu mohou zajistit učitelé v jednotlivých třídách podle místních podmínek buď před zahájením vyučování, nebo po jeho ukončení. Nejčastější a zatím nejjednodušší formou této disciplíny je řešení testových otázek. Limit k vyřešení 20 otázek je v základním kole 25 minut (žákům speciálních a praktických škol lze tento limit prodloužit). Předpokládáme-li, že této disciplíně bude věnována jedna vyučovací hodina, zbývá dostatek času na úvodní vysvětlení způsobu zaznamenávání správných odpovědí a vysvětlení grafických obrázků.

Nezbytně nutné je – už samozřejmě mimo soutěž – v nejbližším možném termínu chybné odpovědi se žáky rozebrat.

JÍZDA ZRUČNOSTI NA KOLE

Disciplínu by pro celou školu anebo vždy pro jednu kategorii měli zajišťovat stejní rozhodčí, aby hodnocení žáků bylo objektivní. Výběr překážek závisí zcela na volbě organizátora. Většinu lze zajistit – vytvořit velice operativně a jednoduše (viz část 4.3).

K zajištění zdárného průběhu disciplíny je zapotřebí minimálně 6 osob: rozhodčí disciplíny, čtyři pomocní rozhodčí (každý může kontrolovat průjezd 2 – 3 překážkami) a zapisovatel bodů. Pomoci mohou učitelé, žáci 9. ročníků, rodiče i členové místních složek spolu-vyhlašovatelů za předpokladu, že budou předem seznámeni se způsoby hodnocení.

V základních kolech budou žáci startovat zpravidla na svých vlastních kolech. Na to je třeba pamatovat při volbě překážek a jejich parametrů tak, aby vyhovovaly různým typům a velikostem jízdních kol. Nesmí se používat speciální terénní, biketrialová či bikrosová kola apod. (klasická horská kola jsou povolena).

Dopravní soutěž mladých cyklistů má v celostátním finále vysokou úroveň. I když na jednu stranu jde především o podchytení zájmu začínajících cyklistů o problematiku bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, lze předpokládat, že v dalších kolech soutěže uspějí jen děti z těch škol, které se přípravě na soutěž věnují soustavně a systematicky. A vzhledem k tomu, že jde o přípravu dětí na běžný život, mělo by být v zájmu školy i rodičů tuto přípravu ve škole zajistit.

Ze stejného důvodu lze jen doporučit organizátorům základních kol, aby zařadili do soutěže i další disciplíny. To pak závisí na místních podmínkách, především na možnostech zapojit do organizace školního kola další odborníky (do disciplíny pravidla provozu na pozemních komunikacích – praktická část policisty, učitele autoškol; do první pomoci členy Českého červeného kříže atd.). Pokyny, které dále upřesňují způsoby organizace těchto disciplín, lze v podmínkách základního kola přiměřeně upravit, zjednodušit a přizpůsobit (základní kola mohou být organizována i pro děti handicapované).

MATERIÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ZÁKLADNÍHO KOLA

Pro organizaci základních kol zabezpečuje Ministerstvo dopravy – BESIP tyto pomůcky:

- soubor testových otázek na CD nebo v tištěné podobě a
- odpovědní lístky
- diplomy
- drobné propagačně-výchovné předměty (nejde o ceny)

POSTUP DO OKRESNÍHO KOLA

Na základě celkových výsledků jednotlivců (ze dvou, popř. více disciplín) v základním kole stanoví škola pořadí všech soutěžících. (Chlapci i dívky se hodnotí dohromady, protože soutěž klade minimální nárok na fyzickou zdatnost.) Do okresního kola škola vysílá zpravidla dvě družstva (1. a 2. kategorie). Do okresního kola v 1. kategorii postupuje soutěžící, který v příslušném kalendářním roce dovrší minimálně 10 let a maximálně 12 let. V případě nezbytnosti může škola nominovat družstvo pouze v jedné kategorii.

Reprezentační družstva školy (v návaznosti na obdobnou mezinárodní soutěž, které se Česká republika účastní) tvoří v obou kategoriích 4 členové (2 dívky a 2 chlapci) podle nejlepšího umístění v základním kole.

Po ukončení základního kola zašle ředitelství školy nominaci družstev školy na adresu organizátora okresního kola, uvedeného v obdržovaných propozicích. Ředitelství školy zároveň zodpovídá za údaje na přihlášce (viz příloha na str. 27).

3. 2. OKRESNÍ KOLO

Okresního kola se zúčastňují zpravidla družstva škol, ve kterých se uskutečnila základní kola a které včas zaslaly přihlášku (dle části 3.1).

V okresních kolech žáci jako jednotlivci absolvují jednotlivé disciplíny, což je značně náročné na čas. Přitom tato kola musí proběhnout v jednom dni. Proto se doporučuje při vlastní organizaci rozdělit družstva jednotlivých kategorií do několika skupin, které budou střídavě absolvovat jednotlivé disciplíny. Okresní kolo lze podle místních podmínek (počet zúčastněných škol) organizovat ve dvou termínech (zvláště 1. a 2. kategorie).

V případě, že se pro velký počet zúčastněných družstev nedá okresní kolo organizačně zvládnout, přistoupí krajský koordinátor po dohodě s organizátory soutěží k variantě postupu do okresního kola přes kolo oblastní.

POSTUP DO KRAJSKÉHO KOLA

Do dalšího kola soutěže (krajského) postupuje z každé kategorie smíšené družstvo školy, které zvítězilo v okresním kole.

Přihlášku zasílají školy vítězných družstev okresního kola v termínu a na adresu, dle pokynů organizátora krajského kola.

V přihlášce je nutno uvést školu (adresu, tel. č.); data doprovázející osoby (jméno a příjmení, a kontakt) a u soutěžících (jméno a příjmení, adresu, datum narození).

3. 3. KRAJSKÉ KOLO

Krajský koordinátor zajistí předání propozic krajského kola vítězům okresních kol. Propozice musí obsahovat plánek DDH.

Krajské kolo lze uspořádat zvláště pro každou kategorii i pro obě kategorie najednou. Vzhledem k tomu, že úroveň znalostí a dovedností družstva, které se tohoto kola zúčastní, je již na vysoké úrovni a účast žáků v těchto kolech má charakter odměny, může být akce doplněna o různé zábavné programy zaměřené především k problematice bezpečnosti silničního provozu.

Tomu pak bude odpovídat i délka trvání kola (1 – 2 dny).

Způsob dopravy soutěžících určuje organizátor krajského kola z hlediska co největší finanční úspornosti a nejmenší časové náročnosti a z hlediska možností v kraji (hvězdicový svoz autobusy kombinovaný s využitím prostředků hromadné dopravy).

Při prezenci předkládá vedoucí družstva průkazy zdravotní pojišťovny všech členů soutěžního družstva.

POSTUP DO CELOSTÁTNÍHO FINÁLE

Do dalšího kola soutěže (celostátního finále) postupuje z každé kategorie smíšené družstvo školy, které zvítězilo v krajském kole. Přihlášku zasílá za vítězné družstvo krajského kola škola, ze které je vítězné družstvo v termínu, a na adresu uvedenou v propozicích celostátního finále. Propozice celostátního finále budou postupujícím družstvům předány vždy při vyhlášení vítězů krajského kola.

3. 4. CELOSTÁTNÍ FINÁLE

Celostátní finále, společně pro 1. a 2. kategorii, proběhne v druhé polovině měsíce června.

Vítězné, smíšené družstvo, z 1. kategorie, reprezentující svoji školu, obec, kraj a Českou republiku, postupuje do mezinárodní soutěže.

3. 5. MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽ

1. KATEGORIE

Pro děti 10 – 12leté je od roku 1985 organizována EUROPEAN TRAFFIC EDUCATION CONTEST (Evropská dopravní vzdělávací soutěž) pro začínající cyklisty. Soutěž garantuje FIA (Fédération Internationale de l'Automobile) - Mezinárodní automobilová federace, jejímiž členy jsou autokluby a automotokluby většiny evropských států.

Na základě výsledků celostátních soutěží se této mezinárodní soutěže účastní čtyřčlenná smíšená družstva (2 + 2). Soutěž má pouze dvě disciplíny: praktickou (jízdu zručnosti) a teoretickou (řešení úkolů). Soutěž se koná vždy o některém z víkendů v měsíci září.

Soutěže se smějí zúčastnit pouze žáci, kteří v příslušném kalendářním roce dovrší věk 10 – 12 let (1. kategorie).

4. POKYNY K ORGANIZACI A HODNOCENÍ DISCIPLÍN SOUTĚŽE

Dopravní soutěž mladých cyklistů má celkem pět disciplín:

- 1. Pravidla provozu na pozemních komunikacích – teoretická část**
- 2. Pravidla provozu na pozemních komunikacích – praktická část**
- 3. Jízda zručnosti na kole**
- 4. Zásady poskytování první pomoci**
- 5. Práce s mapou**

V základních kolech musí být zařazeny minimálně dvě disciplíny, a to „pravidla provozu na pozemních komunikacích – teoretická část“ (1) a „jízda zručnosti na kole“ (3). Podle podmínek a specializace spolupřátatelů a spolupracovníků základních kol doporučujeme zařadit i další disciplíny, přičemž prioritní postavení by měla mít disciplína „pravidla provozu na pozemních komunikacích – praktická část“ (jízda na dopravním hřišti nebo jízda městem).

V oblastním a okresním kole má soutěž čtyři disciplíny: **pravidla provozu na pozemních komunikacích – teoretická část, pravidla provozu na pozemních komunikacích – praktická část, jízda zručnosti na kole, zásady poskytování první pomoci** (volba způsobu provedení disciplíny „pravidla provozu na pozemních komunikacích – teoretická i praktická část“) je plně na rozhodnutí organizátorů.

V dalších kolech má soutěž všechny disciplíny: **pravidla provozu na pozemních komunikacích – teoretická část by měla proběhnout elektronicky, pravidla provozu na pozemních komunikacích – praktická část probíhá zásadně na DDH.**

Doporučujeme zásadně vycházet z pokynů uvedených v této brožuře. Zejména proto, že hodnocení soutěžících je zde jednotné pro všechna domácí kola soutěže pro obě kategorie.

Ve všech disciplínách jsou soutěžící hodnoceni jako jednotlivci. V celkových výsledcích (vyjma základních kol) jsou však významné a oficiálně uveřejňované pouze výsledky celého družstva příslušné školy.

Obsah jednotlivých disciplín odpovídá požadavkům na znalosti a dovednosti žáků – cyklistů věkové kategorie 10–16 let.

4. 1. PRAVIDLA PROVOZU NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH TEORETICKÁ ČÁST

Disciplína „pravidla provozu na pozemních komunikacích – teoretická část“ je zařazena ve všech kolech dopravní soutěže mladých cyklistů. Úkolem této disciplíny je prověřit teoretické znalosti žáků z pravidel provozu na pozemních komunikacích v rozsahu nezbytném pro každého cyklistu.

Vlastní disciplínu lze provádět mnoha způsoby. V každém případě se jedná o řešení úkolů a určování správných odpovědí na zadané otázky, na které žáci odpovídají písemně nebo pokud to umožní místní podmínky elektronicky pomocí počítače.

Ke zjednodušení soutěže vydává Ministerstvo dopravy – BESIP testové otázky.

Při vlastní organizaci disciplíny (především v základních kolech) doporučujeme dodržovat tento postup:

- podat žákům vysvětlení, jakým způsobem mají zaznamenávat odpovědi na tiskopise (přeškrtnutím správné odpovědi křížkem), v počítači volbou správné odpovědi a jakým způsobem mají provádět opravy špatně zaznamenaných odpovědí nebo jakým způsobem postupují při vyplňování testu na počítači

- objasnit způsob grafického znázorňování křížovatek (na příkladu)
- sdělit způsob hodnocení
- rozdat žákům příslušné tiskopisy pro zaznamenávání odpovědí (odpovědní lístky), na nichž žáci vyplní předepsané údaje (v základních kolech zpravidla není nutné určovat startovní čísla)
- seznámit žáky s časovým limitem
- rozdat žákům tiskopisy s testovými otázkami (psací potřeby jsou odloženy)
- na pokyn začnou žáci vyplňovat testové otázky v písemné nebo elektronické podobě (začíná se měřit čas)
- žák, který odpoví na všechny otázky (ukončí vyplňování), u elektronického testu uzavře po dohodě s rozhodčím disciplíny test, čeká na místě do vypršení limitu, popř. na pokyn rozhodčího opustí místnost.
- po uplynutí limitu žáci odloží psací potřeby, odevzdají odpovědní lístky, popř. odejdou z učebny a odpovědní lístky nechají na místě, nebo uzavřou elektronický test a odejdou z učebny

Limity pro vyplnění testu :

v základním kole:	25	minut
v oblastním kole:	25	minut
v okresním kole:	25	minut
v krajském kole:	20	minut
v celostátním finále:	20	minut

Časové limity pro soutěžící speciálních a praktických škol může pořadatel upravit dle vlastního uvážení.

HODNOCENÍ DISCIPLÍNY

Za každou chybnou odpověď obdrží soutěžící 5 trestných bodů. Znamená to, že žák, který odpoví chybně na všech 20 testových otázkách (tiskopis), může obdržet nejvýše 100 bodů. Hodnocení – počet přidělených trestných bodů doporučujeme zaznamenat na odpovědní lístky, nebo na vytištěný výsledek elektronického testu (dokumentace).

Podmínkou vyhodnocení disciplíny „pravidla provozu na pozemních komunikacích“ ve škole je, aby žáci byli seznámeni s dosaženými výsledky (kolik kdo obdržel bodů), ale zároveň i se správnými odpověďmi a chybami, kterých se nejčastěji dopouštěli.

Doporučujeme, aby toto vyhodnocení bylo ve školách organizováno formou besed za úzké součinnosti s dopravními policisty, popř. jinými odborníky. Obdobně i organizátoři dalších kol by měli najít vhodný způsob pro sdělení chybných odpovědí soutěžícím.

4.2 PRAVIDLA PROVOZU NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH PRAKTICKÁ ČÁST

Disciplína „pravidla provozu na pozemních komunikacích – praktická část“ se zařazuje v oblastních a krajských kolech a v celostátním finále. Vzhledem k tomu, že se jedná o disciplínu zásadního významu, byť náročnější na organizaci, doporučuje se její zařazení i do základního kola. (Tam, kde k tomu nejsou vhodné podmínky, lze disciplínu značně zjednodušit). Úkolem disciplíny je ověřit, jak žáci umějí aplikovat pravidla provozu na pozemních komunikacích ve skutečném nebo simulovaném provozu na pozemních komunikacích.

Do okresního kola lze disciplínu organizovat dvěma způsoby: jako jízdu po dětském dopravním hřišti (DDH) nebo jízdu městem (JM).

JÍZDA NA JÍZDNÍM KOLE PO DĚTSKÉM DOPRAVNÍM HŘIŠTI (DDH)

Tam, kde je funkční dětské dopravní hřiště, a samozřejmě i v závislosti na možnostech organizátorů, lze disciplínu „pravidla provozu na pozemních komunikacích – praktická část“ uskutečnit jako „jízdu po dětském dopravním hřišti“. To se samozřejmě týká i základních kol.

Úkolem soutěžících při tomto způsobu organizace disciplíny je jezdit po určitou dobu po vozovkách dopravního hřiště, přičemž trasa této jízdy je dána postupným zastavením u kontrolních stanovišť, zřetelně označených čísly (tak, aby byla viditelná z každého místa hřiště).

Počet soutěžících, kteří absolvují současně jízdu, doba, po kterou soutěžící budou na dopravním hřišti jezdit, i počet kontrolních stanovišť jsou závislé na velikosti dopravního hřiště a počtu družstev, která se příslušného kola účastní. Je nutno dbát na to, aby cyklisté jezdící po hřišti vytvářeli opravdový provoz, a ne aby se v průběhu jízdy jen občas náhodně potkávali. Osvědčené parametry jsou tyto: 4 – 8 soutěžících, jízdy trvání 5 minut, počet kontrolních stanovišť 6.

Na startu si každý soutěžící vylosuje (nebo je mu přidělena) kartu s udáním pořadí, v jakém musí postupně zastavit u jednotlivých kontrolních stanovišť. Kartu si musí nechat na každém stanovišti potvrdit. U kontrolních stanovišť musí soutěžící zastavit přesně v daném pořadí. Pokud zastaví u stanoviště, které není na řadě, rozhodčí mu průjezd (zastavení) nesmí potvrdit.

Po uplynutí 4 minut dává rozhodčí soutěžícím zvukový signál (píšťalkou, houkačkou, zvonkem) nebo optický signál (praporkem), že do konce disciplíny zbývá 1 minuta.

Po uplynutí pěti minut na znamení signálu (píšťalkou, houkačkou, zvonkem, praporkem) jsou soutěžící povinni vrátit se na start, a to i v případě, že neprojeli všemi kontrolními stanovišti. Rozhodčí u stanovišť již nesmí učinit žádný záznam.

Před uplynutím stanoveného limitu 5 minut, nesmí soutěžící hřiště opustit a musí jezdit po dopravním hřišti.

Po celou dobu jízdy po dopravním hřišti a samozřejmě i po uplynutí limitu (při návratu na start) musí soutěžící dodržovat pravidla provozu na pozemních komunikacích. To je hodnoceno rozhodčími, a to – podle podmínek – dvěma způsoby. Buď každý rozhodčí hodnotí soutěžící při průjezdu určitým, jasně vymezeným úsekem, anebo každý rozhodčí hodnotí jednoho soutěžícího v průběhu celé jízdy po dopravním hřišti. V tomto druhém případě je bezpodmínečně nutné zamezit tomu, aby stejný rozhodčí hodnotil členy jednoho družstva (je nutno zajistit maximálně objektivní systém hodnocení).

Vzhledem k tomu, že tato disciplína – jízda po dopravním hřišti – má svá přesně vymezená pravidla, se kterými se děti v oblastních kolech setkají většinou poprvé, doporučujeme seznámit soutěžící se všemi podrobnostmi jejího průběhu (včetně plánu DDH a rozmístění kontrolních stanovišť) a se způsoby hodnocení.

JÍZDA MĚSTEM (JM)

Tam, kde nejsou podmínky pro organizaci jízdy po dětském dopravním hřišti, se trasa jízdy volí v úseku obce, kde není příliš hustý provoz (vilové čtvrti, sídliště, apod.). Jde o to, aby se nenarušovala plynulost provozu a zároveň vytvořily žákům co nejbezpečnější podmínky. Zvolená trasa by měla mít místa a úseky, na kterých mohou soutěžící uplatňovat v praxi co nejvíce základních pravidel pro cyklisty (průjezdy křižovatkami, odbočování, objíždění, přejíždění přechodů pro chodce apod.). Start a cíl trasy jízdy městem by měl být na jednom místě. Doporučuje se (pokud je to možné), aby byl na dopravním hřišti; soutěžící by pak část této jízdy absolvoval na dopravním hřišti.

Délku tratě volí pořadatelé podle místních podmínek a obtížnosti. V základním kole může plně vyhovovat trasa cca 1 km dlouhá, se dvěma nebo třemi rozhodčími; pro další kola doporučujeme délku do 2 – 3 km, vždy pokud možno po rovině.

S trasou jízdy městem musí být soutěžící předem seznámeni. Plánek tratě by měl být součástí propozic soutěže a v programu by měla být ponechána časová rezerva na prohlídku trasy. To není nutné jen v případě, je-li celá trasa jízdy městem zřetelně vyznačena (zejména způsob projíždění křižovatek – odbočování, přímý průjezd). Ke značení (tabulek, šipek na vozovce) se doporučuje užívat dobře viditelnou barvu. Osvědčují se trasy, které jsou vedeny na co nejmenší ploše a mají časté křížení.

Soutěžící cyklisté absolvují trať postupně za sebou asi v jednominutových intervalech. (Není dobré, jdou-li členové družstva jedné školy za sebou). Čas se zásadně neměří. Nejde zde o závod. Na předem vytypovaných místech tratě (tam, kde jsou cyklisté nuceni uplatňovat některá z důležitých pravidel) hodnotí rozhodčí chování a jednání cyklistů.

Stanoviště rozhodčích, která by měla být zhruba na každých 400 metrech, mohou být tajná a skrytá. K zabezpečení tratě se doporučuje spolupracovat s policisty, jejichž

přítomnost na některých úsecích tratě, popř. regulace provozu přispěje ke zdárnému a bezpečnému průběhu disciplíny.

Vzhledem k tomu, že každý rozhodčí na stanovišti hodnotí u každého soutěžícího pouze 1 – 2 úkony, stačí, zaznamenává-li správné či chybné provedení předem daných příslušných úkonů.

Dopravní soutěže, kde je zařazena jízda městem za běžného silničního provozu se mohou zúčastnit pouze děti starší 10-ti let (§ 58, odst. 2, zákona č. 361/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů).

HODNOCENÍ DISCIPLÍNY

Za každý chybně provedený úkon a za každý přestupek proti pravidlům provozu na pozemních komunikacích obdrží soutěžící 5 trestných bodů.

Za každé neprojetí kontrolního stanoviště (chybějící potvrzení) obdrží soutěžící rovněž 5 trestných bodů.

Za opuštění dopravního hřiště před časovým limitem, bezdůvodné přerušování jízdy, nebo při vyjetí ze stanovené trasy (při jízdě městem) obdrží soutěžící 10 trestných bodů.

V rámci jednoho celkového úkonu se body zásadně nesčítají. Znamená to tedy, že např. při odbočování stačí, jestliže soutěžící vynechá nebo chybně provede některý z dílčích úkonů (neotočí se, dá špatné znamení paží, špatně se zařadí, nedá přednost chodcům apod.) tak obdrží 5 trestných bodů.

Z dalších možností přestupků uvádíme:

- jízda v příliš velké vzdálenosti od pravého okraje vozovky
- zbytečné náhlé zastavení
- nedodržení dostatečného bočního odstupu (při objíždění, přejíždění)
- nerespektování dopravní značky
- bránění předjetí jiným vozidlům
- ohrožení chodce na přechodu
- nedodržování pravidla o přednosti v jízdě na křižovatce
- nerespektování světelných signálů, popř. pokynů policisty
- přejetí podélné souvislé čáry (v rozporu s pravidly), přejetí příčné souvislé čáry apod.
- chybné zařazení do jízdnic pruhů
- nesprávné vyjíždění od okraje vozovky (chodníku), vyjíždění na silnici, zastavení apod.

Poznámka: Otáčení, pokud se uskuteční v souladu s pravidly, nelze chápat jako přestupek.

4. 3. JÍZDA ZRUČNOSTI NA KOLE

Disciplína „jízda zručnosti na kole“ je zařazena ve všech kolech dopravní soutěže cyklistů i v mezinárodních soutěžích. V dokumentaci o soutěži se užívá zkratky „JZ“.

Úkolem disciplíny je ověřit dovednosti žáků v ovládání jízdnicího kola, a to i v obtížnějších jízdnicích podmínkách.

Disciplínu soutěžící absolvují tak, že projíždějí vymezenou trasu, na které jsou rozmístěny „překážky“, resp. úseky se stanoveným, podmíněným způsobem průjezdu.

„Překážky“ jsou za sebou řazeny v libovolném pořadí tak, že doporučená vzdálenost konce jedné překážky od začátku druhé překážky je cca 3 metry (viz vzorové plány jízdy zručnosti). Toto se netýká složené překážky. Počet „překážek“ a jejich výběr je plně v kompetenci organizátora příslušného kola soutěže. Doporučuje se zařazovat vždy asi 8 až 12 překážek, přičemž je možné stanovit povinnost projet jízdu zručnosti dvakrát. S konkretizací je nutno seznámit soutěžící předem v propozicích. Od krajského kola projíždí soutěžící jízdu zručnosti s batohem se zátěží o hmotnosti v 1. kategorii 2 kg, ve 2. kategorii 3 kg.

Rozhodčí hodnotí kvalitu průjezdu jednotlivými překážkami, přičemž chyby, kterých se soutěžící dopustí mezi překážkami (zastavení, pád z kola apod.), hodnotí vždy rozhodčí následující překážky. Při průjezdu jízdou zručnosti musí být obě kola stále v dotyku se zemí nebo s překážkou, nesmí se zastavit, otáčet a znovu najíždět do překážky.

Velkou většinu „překážek“ lze zhotovit z dostupných náhradních předmětů a materiálů – prken, lahví, plechovek apod. Optimální rozměry jednotlivých „překážek“ jsou uvedeny v příloze.

Minimální počet překážek:

Základní kolo	6	překážek
Okresní (oblastní) kolo	8	překážek
Krajské kolo	10	překážek
Celostátní finále	12	překážek

PŘEKÁŽKY

(1) Branka

Překážka má dvě části. Vlastní branka je vysoká 200 cm a široká cca 150 cm; z břevna jsou spuštěna dvě pohyblivá ramena (tyčky), vzdálená od sebe na délku rozpětí řídicích kol, zvětšenou o 5 cm. Na zemi v profilu branky jsou dva standardní kužele vzdálené od sebe 25 cm (světlost průjezdu). Obtížnější překážku lze sestavit ze tří branek umístěných za sebou, přičemž prostřední je o 150 cm vychýlena na stranu. Vzdálenost branek na půdorysu je 200 cm.

(2) Kolejnice

Překážku tvoří 300 – 500 cm dlouhé a 15 cm široké prkno, které má z obou stran asi o 3 cm zvýšené hrany. Prkno musí mít upravený nájezd. Úkolem soutěžícího je projet celou délkou kolejnice. Vyjede-li soutěžící z překážky v první polovině kolejnice oběma koly, je hodnocen jako za vynechání větší části překážky.

(3) Trychtýř

Soutěžící projíždí asi 500 cm zužující se prostor, vymezený hranoly, při vjezdu široký 50 cm a při výjezdu jen 10 cm. Nesmí vyjet mimo značení ani se ho dotknout.

4) Osmička A

Překážka je výrazně vyznačena na zemi (křídou, vápnem, pískem apod.) a tvoří ji dvakrát dva soustředné kruhy vedle sebe, navzájem propojené. Poloměr vnitřních kruhů je 350 cm, poloměr vnějších kruhů je 400 cm. Soutěžící musí projet 50 cm širokou tratí, aniž by se dotkl značení.

(5) Osmička B

Překážka je vyznačena 20 cm vysokými „omezovacími“ špalíky, které jsou umístěny ve vzdálenosti 60 cm od sebe. Tvoří ji rovněž dvakrát dva soustředné kruhy, jeden menší (280 a 330 cm), druhý větší (500 a 550 cm). Soutěžící při průjezdu osmičkou nesmí převrátit žádný špalík ani ho objet kolem

(6) Přenesení pohárku (míčku)

Pro tuto překážku je vyznačen úsek trati dlouhý 400 cm a široký 150 cm (300 cm pro případné leváky – 150 cm na každou stranu). Na začátku a na konci tratě je stolička (bedna) vysoká 50 – 70 cm. Soutěžící uchopí při průjezdu pohárek (objem 0,2 – 0,3 l), přeneše ho a uloží na druhou stoličku. Pohárek musí být ze dvou třetin naplněn vodou. Je možno přenášet též míček apod. Soutěžící nesmí vyjet z vyznačené tratě, upustit pohárek, vylít vodu, upustit míček.

(7) Jízda v kruhu – „káča“

Překážku tvoří dva stojany (středový s trnem na zachycení řetězu a s obvodovým magnetem) vysoké 70 cm a vzdálené od sebe cca 300 cm. Řetěz, který je uchycen na středovém trnu a volně přichycen na magnetu ohradového stojanu, by měl mít mírný průvės. Soutěžící rukou sejme při nájezdu držátko s řetězem z magnetu, objede kruh, aniž by se řetěz dotkl země, a odloží držátko opět na magnet; přitom nesmí převrátit stojan. (Může se využít možnosti objíždění zleva, popřípadě se může vytvořit překážka kombinovaná, tzn. 1 káča na levou ruku a 1 káča na ruku pravou.)

(8) Koridor

Překážka se skládá ze dvou latí položených na zemi vedle sebe. Latě jsou 100 cm dlouhé, 10 cm široké a 2 cm vysoké. Koridor (stopa) mezi latěmi je 8 – 15 cm široký. Cyklista se při průjezdu nesmí kolem dotknout latě.

(9) Složený koridor

Koridory vytvářejí tři za sebou položené dvojice prken (latí) dlouhých 60 cm, širokých 8 až 10 cm a vysokých 2 cm. Dvojice prken jsou od sebe vzdáleny 60 cm. Všechny tři koridory, tj. vzdálenost mezi oběma prvky, jsou široké 10 až 12 cm. Cyklista se při průjezdu nesmí žádnou částí kola prkna dotknout.

(10) Slalom s nestejně vzdálenými kužely

Slalom tvoří pět za sebou položených kuželek (kuželů), umístěných uprostřed vyznačené dráhy široké 200 cm. Vzdálenost kuželek od sebe (průhled) volí organizátor podle odhadu kvality soutěžících a tradice. Za maximálně obtížné považujeme tyto následující vzdálenosti: 105 – 100 – 95 – 90 cm. Pro průměrného cyklistu (začátečníka) doporučujeme vzdálenosti 140 – 135 – 130 – 125 cm.

Cyklista se při průjezdu nesmí dotknout kužele ani vynechat branku. Vynechání branky je hodnoceno jako vynechání větší části překážky.

(11) Slalom s tyčemi

Soutěžící postupně objíždí 7 slalomových tyčí vzdálených od sebe 2 x 350 cm, 2 x 300 cm a 2 x 250 cm ve vyznačené dráze široké 200 cm. Slalomové tyče jsou vysoké cca 120 cm (na zemi podstavec o průměru cca 15 cm). Cyklista se nesmí dotknout slalomové tyče.

(12) Slalom mezi brankami

Branky tvoří kruhové podstavce (průměr cca 14 cm, výška cca 6 cm). Mezera mezi podstavci je 15 – 20 cm. Branky jsou od sebe vzdáleny 200 cm. Vzdálenost středu branek v posunutí je 50cm. Cyklista se nesmí dotknout podstavce, vynechat branku či ji minout předním kolem. Vynechání branky je hodnoceno jako vynechání větší části překážky.

(13) Obrácený slalom

Soutěžící musí vně objet v dané stopě pět kuželů rozmístěných ve dvou řadách na vymezené ploše široké 400 cm a dlouhé 400 cm. Řady kuželů jsou od sebe vzdáleny 200 cm a jednotlivé kužele rovněž 200 cm s posunutím o 100 cm. Soutěžící se nesmí dotknout kužele ani vyjet z vymezené plochy (uvedené rozměry lze podle potřeby upravit).

(14) Výmoly

Soutěžící projíždí desku dlouhou 200 – 300 cm a širokou 50 cm, ve které jsou nepravidelně vyříznuté otvory. Soutěžící nesmí vyjet při průjezdu z desky.

(15) Úzká pasáž

Překážku tvoří cca 120 cm vysoké a 20 – 25 cm široké otáčecí desky, které jsou umístěny vedle sebe ve vzdálenosti řídítek + 10 cm, většinou tři páry za sebou, na šířce 500 cm. Pokud se soutěžící dotkne desky, deska se roztočí.

(16) Prkno s pilovitým povrchem

Překážku tvoří 300 cm dlouhé a 20 cm široké prkno, jehož vrchní plocha, po kterém cyklista projíždí, má asi 7 – 9 pravidelných seříznutí ve tvaru zubů pily. Vyjetí z překážky před její polovinou je hodnoceno jako vynechání větší části překážky.

(17) Zešikmené prkno

Prkno je dlouhé minimálně 300 cm a široké 20 cm, s upraveným nájezdem a výjezdem. Zešikmení prkna v profilu kola je cca 30 stupňů. Prkno se ve směru jízdy svažuje vpravo. Sjetí z prkna oběma koly před jeho polovinou je hodnoceno jako vynechání větší části překážky.

(18) Hrboly

Překážku tvoří dvě tenká prkna (překližky) dlouhá cca 150 cm a široká cca 30 cm, na kterých jsou z vrchní strany přibity příčné laťky (cca 20 – 30 cm od sebe); druhé prkno je ve směru jízdy cyklisty vzdáleno a zároveň vychýleno od prvního cca 150 – 160 cm. (Uvedené rozměry lze podle potřeby upravit.)

(19) Semafor

Překážku zařazujeme v průběhu jízdy zručnosti (ne na konci), kdy cyklista musí reagovat na světelný signál (pokud možno s automatickou funkcí) a v případě, že se rozsvítí „červená“, zastavit před vyznačenou příčnou čarou. V jízdě pokračuje teprve tehdy, až se rozsvítí „zelená“ (bez obrázku).

(20) Změna směru jízdy

Cyklista musí projet vyznačenou trasou, která supluje objíždění překážky či odbočení vlevo. V první části se musí ohlédnout dozadu a zapamatovat si složitější třímístné číslo (724, 397, 613, 385 apod.), popř. u první kategorie číslo dvómístné (36, 28, 12, 54 apod.), před přejezdem do druhé části musí dát znamení o změně směru jízdy vlevo, vybočit vlevo a pokračovat v jízdě ve vyznačené trase. Začátek a konec vymezených tras se vyznačí kužely. Trasy jsou široké 70 cm, druhá je vychýlena od první o 80 cm. Stojánek s čísly (obrázky) je ve vzdálenosti 100 cm od začátku první trasy. Číslo, popř. znázornění na obrázku, sdělí soutěžící rozhodčímu v cíli (překážka by měla být zařazena minimálně jako 3. – 4. před cílem).

(21) Zastavení na metě (cílová překážka)

Meta se skládá ze dvou cílových laťek ve vzdálenosti 25 cm. Cyklista musí před zastavením na metě shodit první laťku a zastavit na vyznačeném poli tak, aby neshodil cílovou laťku a nepřesáhl boční vyznačení. Při zastavení v tomto poli se cyklista opře jednou nebo oběma nohama o zem. Délka vyznačené plochy se přizpůsobí délce používaných jízdnicích kol (o 20 cm delší). Cílovou laťku je nutno zvýraznit, může ji tvořit hranol nebo laťka položená na dvou kuželech.

Překážku lze ztížit tím, že do vyznačené plochy nasypeme slabou vrstvu písku. Překážka se zařazuje vždy na konci jízdy zručnosti; v případě, že se trasa projíždí dvakrát, až na závěr druhého průjezdu. (V případě, že je zařazena „změna směru jízdy“, soutěžící při zastavení zároveň oznamuje zjištěné číslo – obrázek.)

(22) Podjezdová branka

Soutěžící projíždí laťku ve výšce – I. Kategorie 120 cm a II. kategorie 130 cm.

Šířka branky – I. kategorie šířka řidítek + 10 cm na každé straně, II. kategorie šířka řidítek kola + 5 cm na každé straně.

(23) Přenesení míčku přes zešikmené prkno

Pro tuto překážku je vyznačen úsek trati dlouhý 500 cm. Na začátku a na konci tratě je umístěn stojan s miskou ve výšce 70 cm. Soutěžící uchopí při průjezdu měkký míček, umístěný v misce a přejeďe s ním Zešikmené prkno (překážka č. 17). Ruku s míčkem může mít na řidítkách. Na konci tratě míček vloží zpět do misky umístěné na konci tratě. Soutěžící nesmí vyjet z tratě a sjet z prkna.

HODNOCENÍ DISCIPLÍNY

2 trestné body

- za každou jednotlivou chybu – za dotek překážky tělem, za dotek překážky kolem, za vyjetí jedním kolem z překážky či z vyznačené trati (i za dotek vyznačení tratě), za povalení značící kostky, u jízdy v kruhu za dotek řetězem země atd.
- za dotek jednou nohou země

5 trestných bodů

- za vynechání části překážky (branky, kuželu nebo tyče u slalomu), za dotek oběma nohama země, za vyjetí z vyznačené tratě (oběma koly), za vynechání větší části překážky (sjetí z překážky v její první polovině), za pád z kola, za nezastavení ve vymezeném prostoru
- shození laťky u podjezdové branky
- udání chybného čísla u překážky „Změna směru jízdy“
- za vyjetí z vyznačené tratě (oběma koly), za vynechání větší části překážky (sjetí z překážky v její první polovině), za pád z kola, za nezastavení ve vymezeném prostoru

10 trestných bodů

- za vynechání překážky

20 trestných bodů

- za vynechání překážky č. 23

Na každé jednotlivé (jednoduché) překážce může soutěžící obdržet maximálně 10 trestných bodů.

U složené překážky soutěžící může obdržet maximálně 20 trestných bodů.

Technické chyby, které se mohou vyskytnout na trati mezi překážkami (zastavení, otáčení, zdvihání předního kola, opětné najetí do překážky, pád z kola apod.), se hodnotí **5 trestnými body** a zaznamenává je rozhodčí následné překážky

4.4 ZÁSADY POSKYTOVÁNÍ PRVNÍ POMOCI

Disciplína „první pomoc“ se zařazuje v okresních (oblastních) a krajských kolech a v celostátním finále. Může být zařazena i v základních kolech. Do okresního kola může být plněna písemně formou znalostního testu. V dokumentaci soutěže se pro ni užívá zkratky „PP“. Úkolem disciplíny je ověření teoretických znalostí a praktických dovedností při poskytování první pomoci zraněným při dopravní nehodě v době, než se k nehodě

dostaví odborná pomoc. Z toho vyplývá i zaměření celé disciplíny, tj. požadovat po soutěžících ošetření zraněného v podmínkách provozu na pozemních komunikacích – ošetření úrazů na silnicích a ulicích s využitím improvizovaných prostředků k ošetření.

Úkoly, které se losují, plní soutěžící jako jednotlivci (jen ve výjimečných případech může být disciplína organizována jako soutěž družstev). Úkol, jehož obsah a dílčí úkony určuje organizátor příslušného kola, musí být pro všechna družstva (jednotlivce) jednotný, to znamená, že na základě vylosování plní každý člen družstva jiný úkol (ale totéž i členové dalších družstev) anebo všichni členové družstva plní stejný úkol (a totéž i všechna ostatní družstva).

Výběr úkolů (uvedený dále) je ponechán na organizátorech, resp. rozhodčích disciplíny. Během plnění může rozhodčí vyžadovat i určitý komentář, popř. i vyřízení testových otázek. Konkretizace jednotlivých úkolů, stanovené postupy ošetření a testové otázky jsou uvedeny ve výukovém DVD „Zásady poskytování první pomoci“ .

Časový limit pro plnění disciplíny stanoví pořadatel v propozicích.

PŘÍKLADY ÚKOLŮ

Chování po nehodě

Ošetření zraněného kolena a lokte

Ošetření zlomené ruky i nohy

Ošetření oděrek

Zastavení krvácení (tepenné a žilné)

Znehybnění prstu, ruky a nohy

Resuscitace

HODNOCENÍ DISCIPLÍNY

0 trestných bodů	za bezchybné splnění úkolu v časovém limitu
5 trestných bodů	za splnění úkolu s drobnými chybami
10 trestných bodů	za splnění úkolu s chybami, které nemají vliv na konečný efekt účinnosti poskytnuté první pomoci
15 trestných bodů	za splnění úkolu s vážnými chybami, které mohou ovlivnit účinnost poskytnuté první pomoci
20 trestných bodů	za nesplnění úkolu, překročení časového limitu

4. 5. PRÁCE S MAPOU

Disciplína „práce s mapou“ se zařazuje v krajských kolech a v celostátním finále. V dokumentaci soutěže se pro ni užívá zkratky „PM“. Úkolem disciplíny je ověření teoretických znalostí a praktických dovedností při pohybu na pozemních komunikacích.

Cílem disciplíny je zlepšení dovednosti soutěžících při práci s mapou a lepší orientaci v ní.

Úkol, který spočívá v nalezení nejbezpečnější cesty z místa A do místa B, plní soutěžící jako jednotlivci (jen ve výjimečných případech může být disciplína organizována jako soutěž družstev).

Soutěžící při zadání práce s mapou má určené výchozí místo, průjezdní body a cílové místo s tím, že se pohybuje jako chodec nebo jako cyklista (maximální počet průjezdních bodů u krajského kola jsou 2 průjezdní body, u celostátního finále 3 průjezdní body).

Zásadním kritériem pro práci s mapou je bezpečnost trasy (co nejmenší počet nebezpečných situací: přechodů pro chodce přecházení v nepřehledných místech na pěší trase, otáčení se na pozemní komunikaci při jízdě, minimum křižovatek s nutností odbočování vlevo, pokud možno preferovat hlavní silnice, odbočovat vpravo, jsou-li k dispozici, využívat stezky pro chodce a cyklisty). Na plnění této disciplíny je časový limit maximálně 10 minut, 1 minutu před koncem časového limitu plnění disciplíny oznámí tuto skutečnost rozhodčí soutěžícím.

HODNOCENÍ DISCIPLÍNY

0 trestných bodů	za bezchybné splnění úkolu v časovém limitu
5 trestných bodů	za každé absolvování nebezpečné situace navíc při volbě trasy s větším počtem nebezpečných míst
10 trestných bodů	za každý přestupek proti pravidlům bezpečnosti silničního provozu
15 trestných bodů	sjetí z trasy a vrácení se zpět po stejné trase
20 trestných bodů	za nesplnění úkolu,

je to však zároveň maximální počet bodů, které může jednotlivý soutěžící v této disciplíně získat!

V případě, že soutěž plní družstvo jako celek, obdrží každý člen družstva trestné body, které získali jako družstvo, maximálně však každý soutěžící 20 trestných bodů.

5. CELKOVÉ HODNOCENÍ SOUTĚŽE

Jak bylo v předchozí kapitole uvedeno, je soutěž hodnocena přidělováním trestných bodů za chybně zodpovězenou otázku, chybné provedení či nesplnění úkolu. V základním kole je každý soutěžící (bez rozdílu chlapci – dívky) hodnocen zvlášť. O výsledném pořadí rozhoduje celkový počet trestných bodů, které soutěžící obdrží při plnění stanovených dvou i více disciplín. V případě rovnosti celkového počtu bodů a potřeby rozlišit pořadí (na místech, která určují složení družstva školy) je rozhodující lepší výsledek (menší počet trestných bodů) v disciplíně „pravidla provozu na pozemních komunikacích – teoretická část“. Nelze-li ani pak rozhodnout o pořadí, je nutno provést „rozjezd“ (viz dále).

V dalších kolech jsou hodnoceni členové družstva jako jednotlivci. Pro celkový výsledek je rozhodující součet trestných bodů, který obdrželi jednotliví členové družstva. Zásadně

se nevyhlašují výsledky jednotlivců (pouze ve výjimečných případech, jsou-li např. předávány ceny věnované sponzorem pro nejlepšího jednotlivce nebo za nejlepší výkon v některé disciplíně).

V případě, že dvě nebo více družstev obdrželo stejný počet trestných bodů, je pomocným hlediskem nejprve celkový výsledek dosažený v disciplíně „pravidla provozu na pozemních komunikacích – teoretická část“. Dále pak rozhodují o pořadí lepší výsledky (méně trestných bodů) dosažené v těchto disciplínách v tomto sledu „pravidla provozu na pozemních komunikacích – praktická část, jízda zručnosti“.

Pokud i poté dojde k rovnosti bodů na postupovém místě, rozhoduje o pořadí jednotlivců, (od oblastního kola družstev) „rozjezd“. „Rozjezd“, který v základním kole absolvuje každý jednatel sám za sebe a v dalších kolech zvolený či vylosovaný člen družstva, probíhá takto:

Vymezí se dráha – 100 cm široká a 600 cm dlouhá, kterou dva, popř. více soutěžících musí projet co nejpomaleji. Dotek nohou země či pád z kola znamená diskvalifikaci. Počet drah se vymezí podle počtu soutěžících, kteří se rozjezdu zúčastní.

Soutěžící, který v tomto rozjezdu zvítězí, vybojuje svému družstvu lepší umístění.

ŘEŠENÍ NÁMITEK A PROTESTŮ

V průběhu jednotlivých kol soutěže sleduje objektivitu organizace a hodnocení disciplín jury (zpravidla dvojčlenná) a hlavní rozhodčí. V této sestavě s poradním hlasem rozhodčího příslušné disciplíny pak rozhoduje o sporných otázkách, výsledcích.

Způsob řešení námitek a protestů v soutěži je organizátor povinen uvést v propozicích. Protest proti průběhu disciplíny je nutno písemně uplatnit do 15 minut po ukončení příslušné disciplíny. Protest proti výsledku je nutno podat písemně, do 15 minut po oficiálním zveřejnění výsledků disciplíny (na výsledkové tabuli), do rukou hlavního rozhodčího, s vkladem 500,- Kč. Pokud se protest uzná, vrací se vklad protestujícímu, jinak propadá ve prospěch pořadatele.

V případech, kdy soutěžící svévolně neabsolvuje některou disciplínu, obdrží stejný počet trestných bodů, které v dané soutěži obdržel účastník s nejvyšším počtem trestných bodů.

V případě, kdy soutěžící neabsolvuje disciplínu z vážných zdravotních důvodů (na základě vyjádření zdravotníka, lékaře), je tomuto soutěžícímu přidělen stejný počet trestných bodů, který obdržel v této disciplíně nejhorší člen daného družstva (bez rozlišení pohlaví).

Jestliže se družstvo k soutěži dostaví neúplně, je mu za každého chybějícího člena přidělen v každé disciplíně maximální počet trestných bodů, které v dané soutěži obdržel účastník s nejvyšším počtem trestných bodů.

6. MATERIÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ SOUTĚŽE

Základní pomůcky k organizaci jednotlivých kol soutěže centrálně zajišťuje Ministerstvo dopravy – BESIP.

Jsou to: testové otázky, tiskopisy k řešení testových otázek, univerzální diplomy, propagační plakáty aj.

Další drobné propagačně výchovné, popř. upomínkové předměty mohou pořadatelé jednotlivých kol soutěže zajistit z finančních prostředků spoluorganizátorů (sponzorů).

7. ODMĚŇOVÁNÍ SOUTĚŽÍCÍCH

Kromě centrálně zajišťovaných předmětů propagačně výchovného charakteru jsou soutěžící odměňováni věcnými cenami. Ceny pro tři nejlepší družstva v obou kategoriích od oblastních kol, přes krajské kolo po republikové finále zajišťuje Ministerstvo dopravy – BESIP. Odměňování soutěžících se řídí Vyhláškou MŠMT č. 55/2005 Sb., ze dne 28. ledna 2005.

Další drobné propagačně výchovné, popř. upomínkové předměty mohou pořadatelé jednotlivých kol soutěže zajistit z finančních prostředků sponzorů a dalších zainteresovaných osob.

Nedoporučuje se udělovat kolektivní ceny (za ně se nepovažují putovní poháry). Naopak je možné ocenit učitele, kteří s dětmi absolvovali přípravu na soutěž a kteří dosáhli vynikajících výsledků (vždy zhruba ve stejné hodnotě, jako jsou odměňování soutěžících).

VZOR PŘIHLÁŠKY DO OBLASTNÍHO KOLA

Přihláška do oblastního kola Dopravní soutěž mladých cyklistů

Název a adresa školy:

Telefon / e-mail:

Pedagogický doprovod:

Jméno, příjmení, titul	Telefon	E-mail

1. kategorie

Základního kola se zúčastnilo žáků

	Jméno a příjmení	datum narození	adresa bydliště
Soutěžící 1			
2			
3			
4			

2. kategorie

Základního kola se zúčastnilo žáků

	Jméno a příjmení	datum narození	adresa bydliště
Soutěžící 1			
2			
3			
4			

.....
razítko školy a podpis zástupce vysílající školy

Soutěžící budou mít vlastní cyklistické přilby. Účast náhradníků není povolena!!!

V případě, že škola zašle přihlášku elektronickou poštou, předá vedení školy pedagogickému doprovodu originál přihlášky s potvrzením školy, který pedagogický doprovod předá při prezenci pořadateli.

Bez originálu školou řádně potvrzené přihlášky nebude družstvo připuštěno do soutěže!

Každý účastník soutěže musí mít s sebou průkaz zdravotní pojišťovny, jinak nebude připuštěn do soutěže!

VZOR PŘIHLÁŠKY DO OKRESNÍHO KOLA

Přihláška do okresního kola Dopravní soutěž mladých cyklistů

Název a adresa školy:

Telefon / e-mail:

Pedagogický doprovod:

Jméno, příjmení, titul	Telefon	E – mail

1. kategorie

Základního (Oblastního) kola se zúčastnilo žáků

	Jméno a příjmení	Datum narození	Adresa bydliště
Soutěžící 1			
2			
3			
4			

2. kategorie

Základního (Oblastního) kola se zúčastnilo žáků

	Jméno a příjmení	Datum narození	Adresa bydliště
Soutěžící 1			
2			
3			
4			

.....
razítko školy a podpis zástupce vysílající školy

Soutěžící budou mít vlastní cyklistické přilby. Účast náhradníků není povolena!!!

V případě, že škola zašle přihlášku elektronickou poštou, předá vedení školy pedagogickému doprovodu originál přihlášky s potvrzením školy, který pedagogický doprovod předá při prezenci pořadateli.

Bez originálu školou řádně potvrzené přihlášky nebude družstvo připuštěno do soutěže!

Každý účastník soutěže musí mít s sebou průkaz zdravotní pojišťovny, jinak nebude připuštěn do soutěže!

VZOR PŘIHLÁŠKY DO KRAJSKÉHO KOLA

PŘIHLÁŠKA – NOMINACE

do „Krajského kola dopravní soutěže mladých cyklistů“

Název školy:

Adresa školy:

Telefon: E-mail:

KrajOkres:

Kategorie: (nehodící se škrtněte!) I. kategorie II. kategorie

Soutěžící	Jméno	Příjmení	Datum narození	Adresa bydliště
dívka				
dívka				
chlapec				
chlapec				
Pedagogický doprovod				
Jméno, příjmení, titul			Telefon	E – mail

Účast náhradníků není povolena!!!

Potvrzuji tímto, že pedagogický doprovod byl řádně seznámen s propozicemi soutěže, a že žádný z nominovaných žáků naší školy nebyl v předcházejících ročnících celostátní soutěže členem vítězného družstva příslušné kategorie. Prohlašuji, že veškeré údaje o členech družstva jsme prověřili, tyto odpovídají skutečnosti a požadavkům na účast soutěžících v této soutěži. Beru na vědomí, že v případě mylně uvedených údajů bude družstvo vyloučeno ze soutěže a vysílající škola uhradí pořadateli vzniklé náklady.

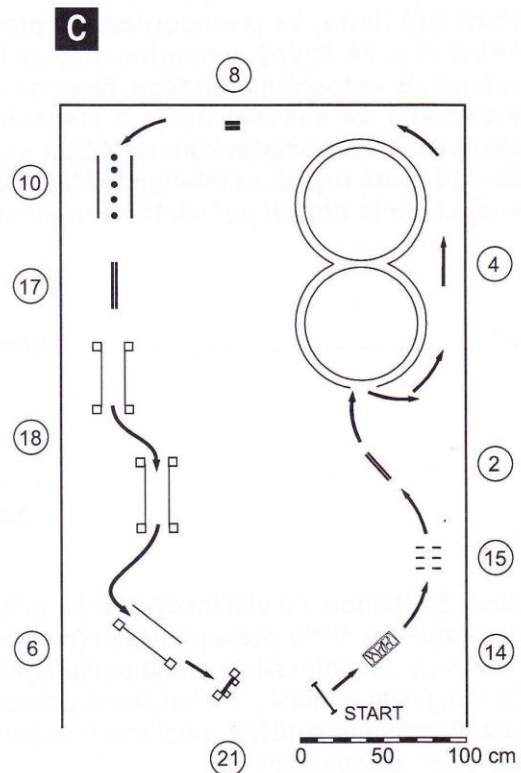
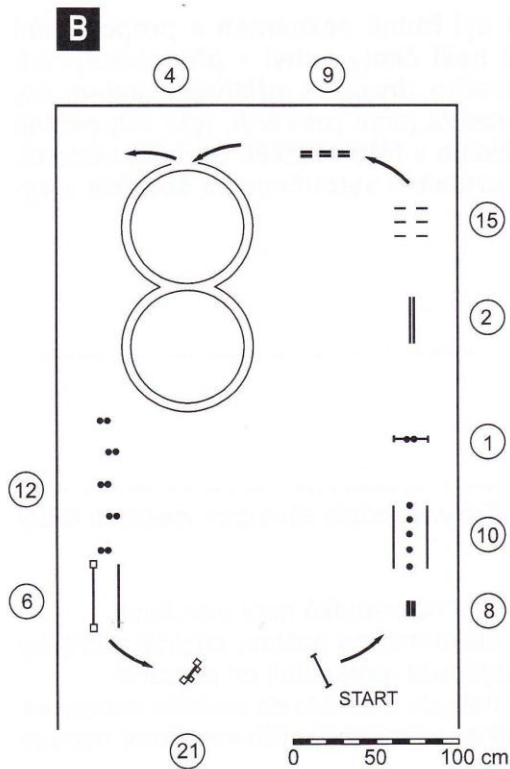
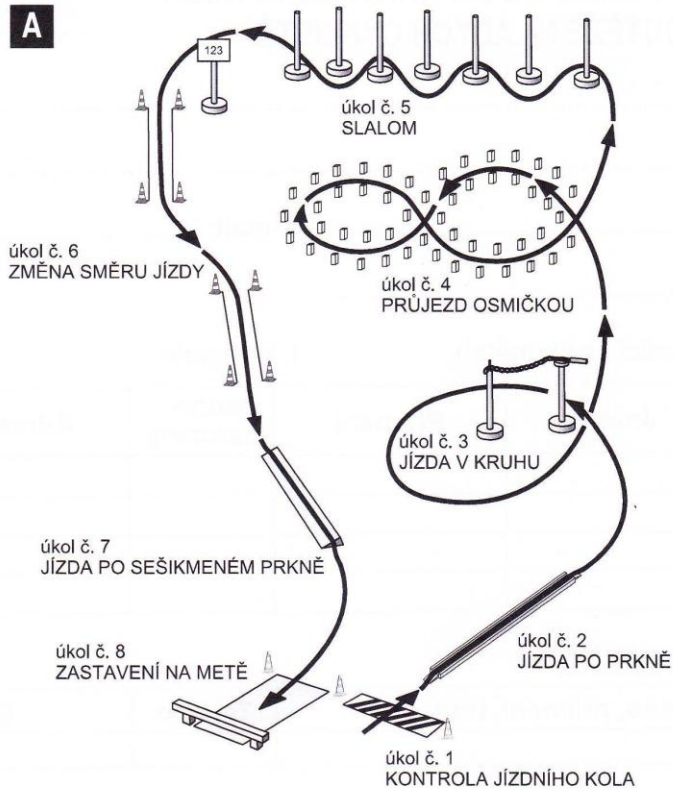
V _____ dne _____
razítko školy a podpis zástupce vysílající školy

V případě, že škola zašle přihlášku (nominaci) elektronickou poštou, předá vedení školy pedagogickému doprovodu originál nominace s potvrzením školy, který pedagogický doprovod předá při prezenci pořadateli.

Bez originálu školou řádně potvrzené přihlášky nebude družstvo zařazeno do soutěže!

Každý účastník soutěže musí mít s sebou průkaz zdravotní pojišťovny, jinak nebude připuštěn do soutěže!

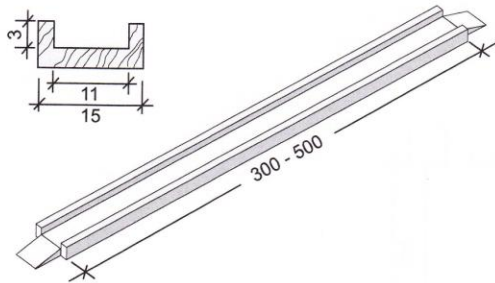
VZOROVÉ PLÁNY JÍZDY ZRUČNOSTI

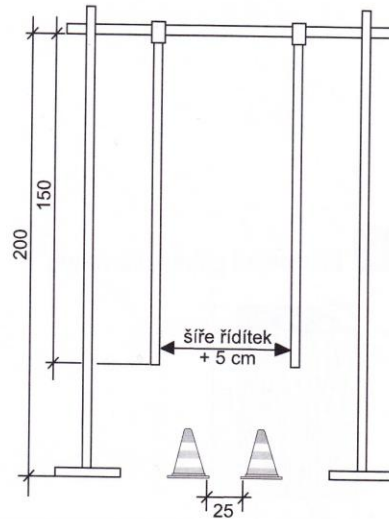
Poznámka: Čísla znamenají označení překážek

UKÁZKY PŘEKÁŽEK

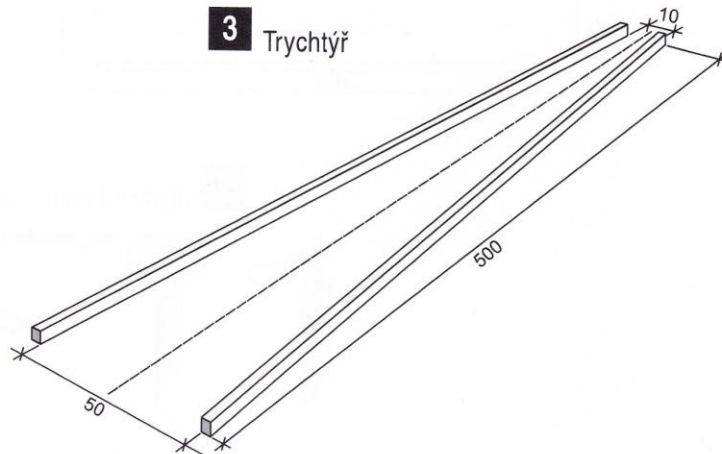
2 Kolejnice

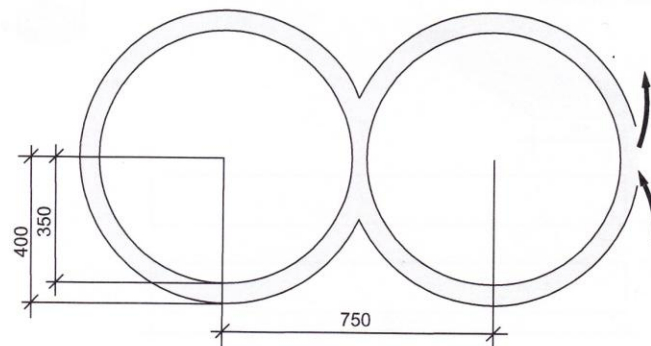
1 Branka

3 Trychtýř

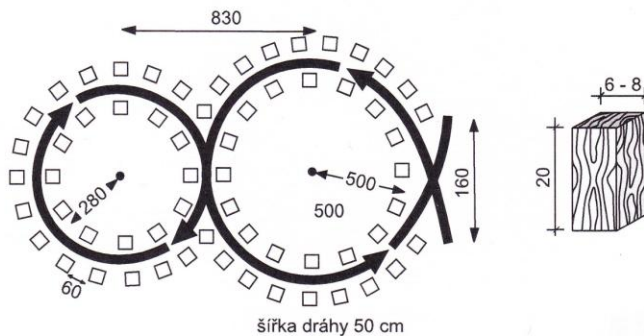

4 Osmička A

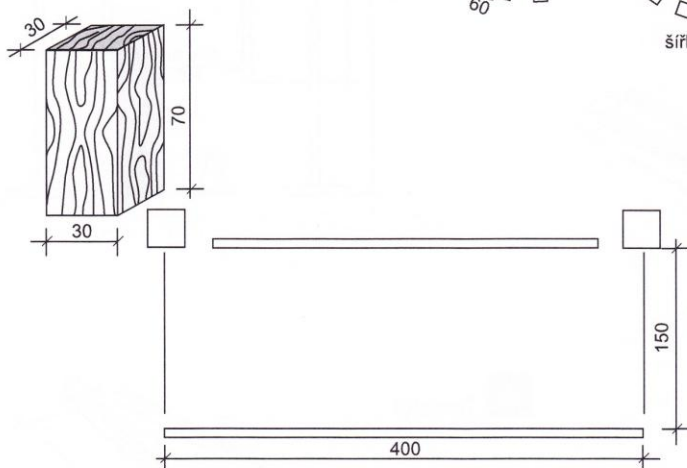

UKÁZKY PŘEKÁŽEK

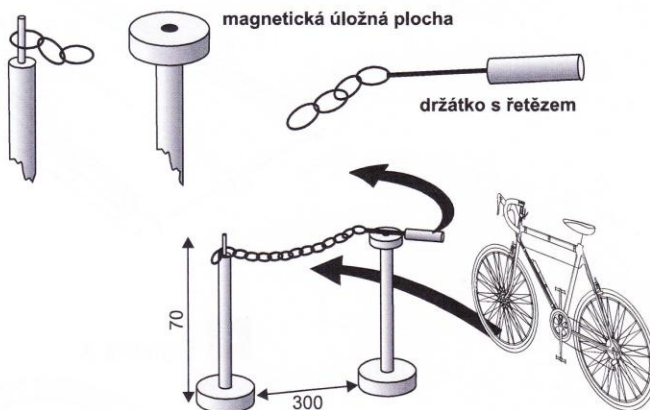
5 Osmička B

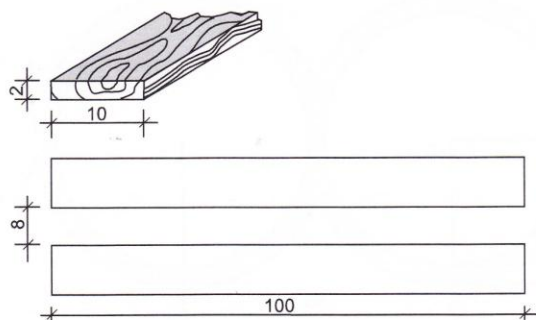
6 Přenesení pohárku s vodou

7 Jízda v kruhu – „káča“

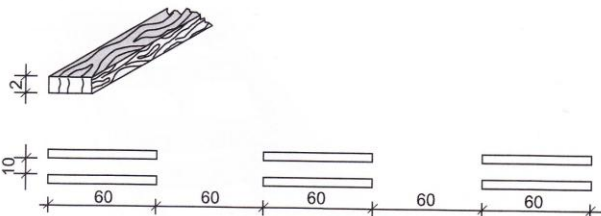

8 Koridor

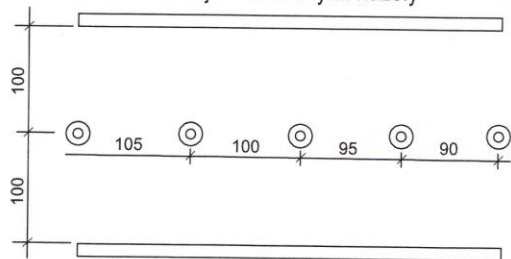

UKÁZKY PŘEKÁŽEK

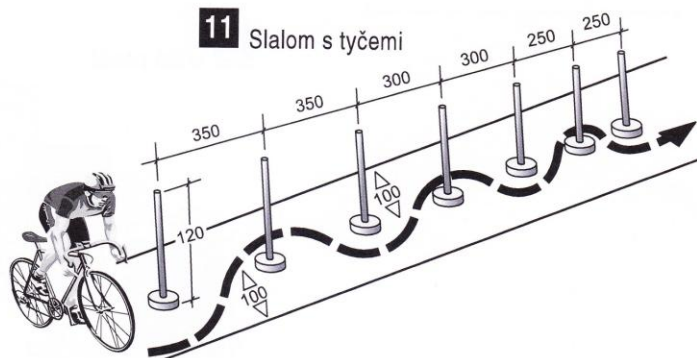
9 Složený koridor

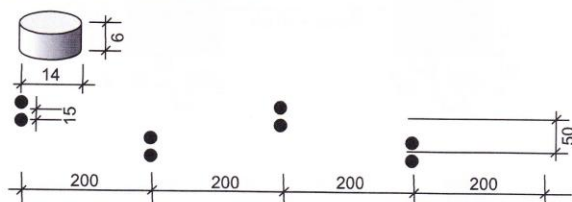
10 Slalom s nestejně vzdálenými kužely

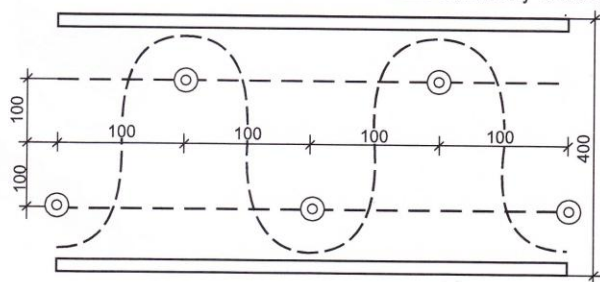
11 Slalom s tyčemi

12 Slalom mezi brankami

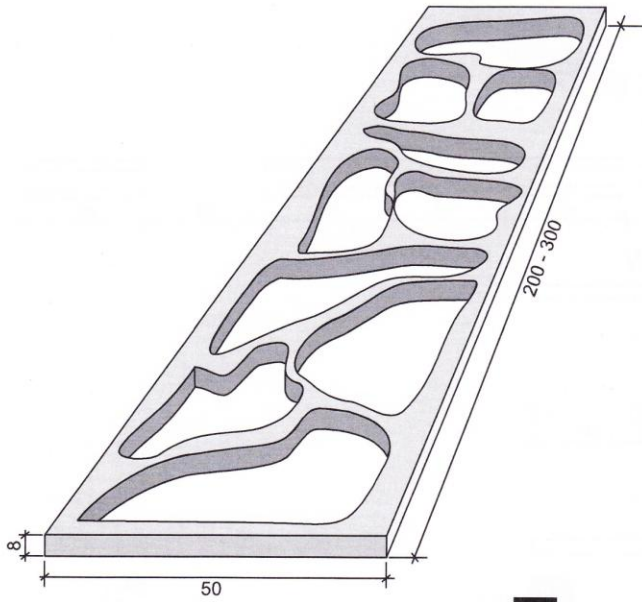

13 Obrácený slalom

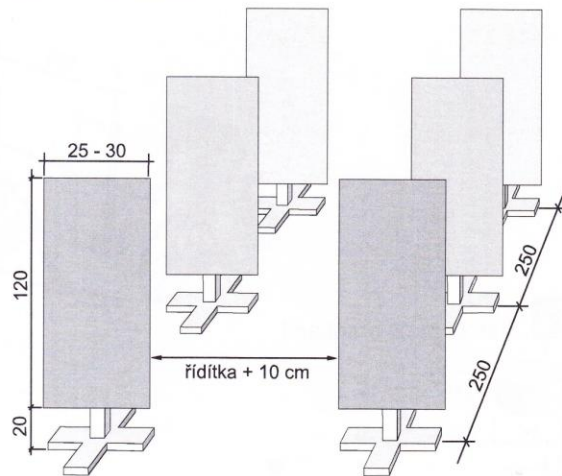

UKÁZKY PŘEKÁŽEK

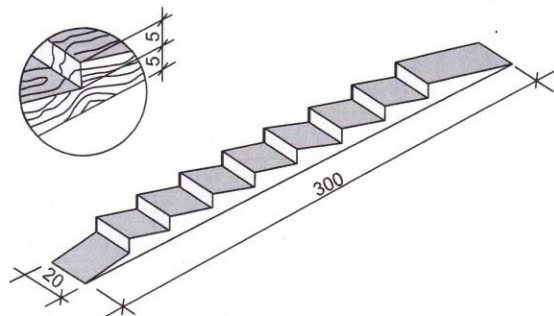
14 Výmoly

15 Úzká pasáž

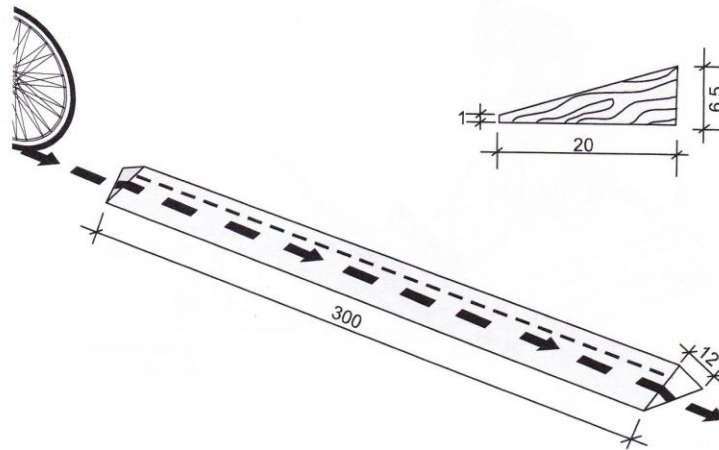

16 Prkno s pilovitým povrchem

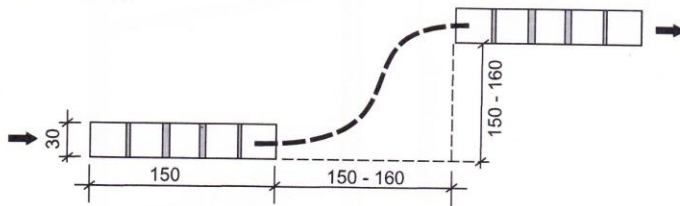

UKÁZKY PŘEKÁŽEK

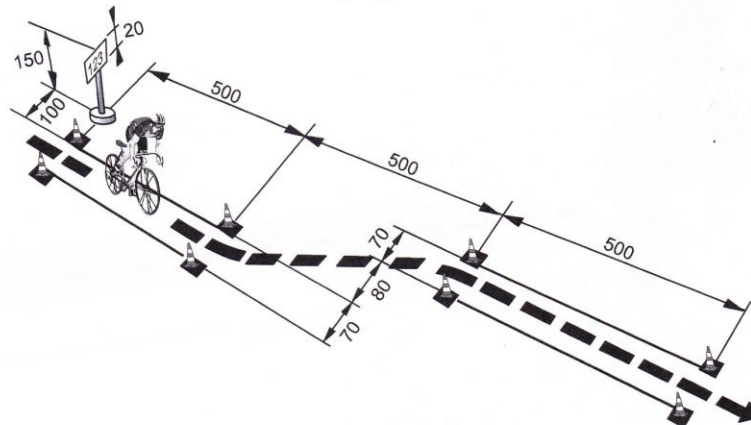
17 Zešikmené prkno

18 Hrboly

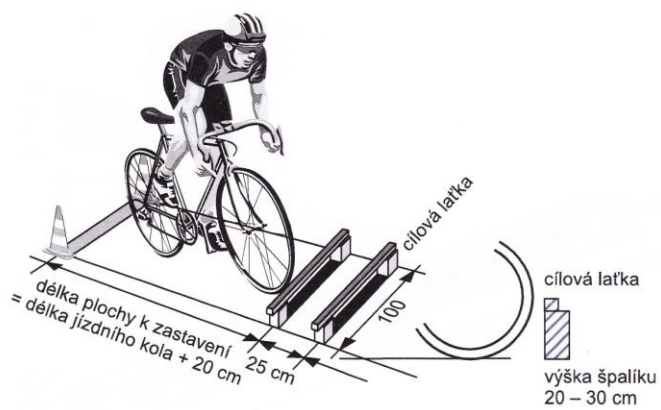

20 Změna směru jízdy

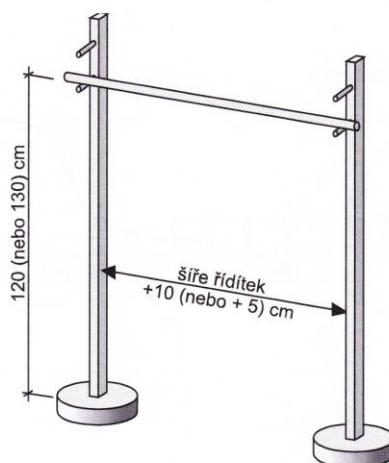

UKÁZKY PŘEKÁŽEK

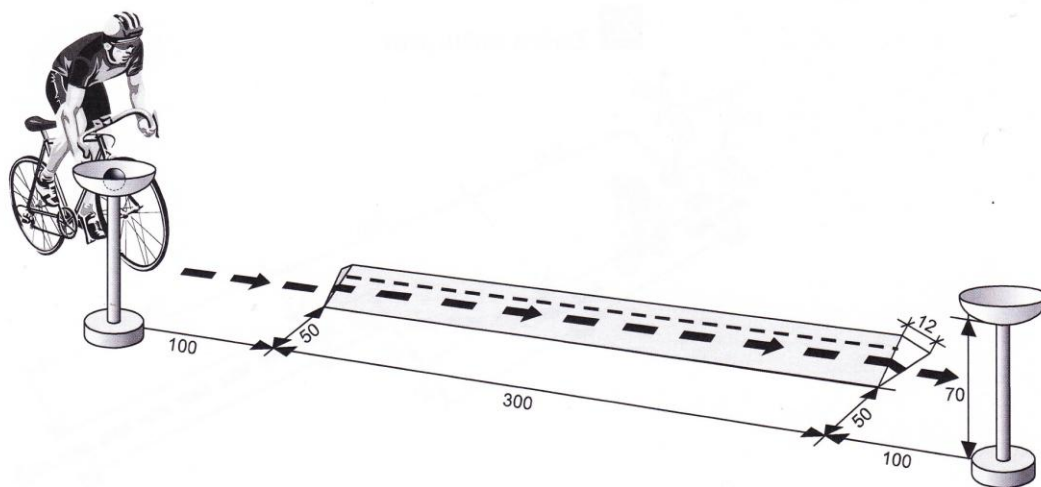
21 Zastavení na metě

22 Podjezdová branka

23 Přenesení míčku přes zešikmené prkno

O B S A H

1. ÚVOD	3
2. PRAVIDLA POŘÁDÁNÍ DOPRAVNÍ SOUTĚŽE MLADÝCH CYKLISTŮ	4
3. ORGANIZACE JEDNOTLIVÝCH KOL SOUTĚŽE	6
3.1. Základní kolo	7
3.2. Okresní kolo	10
3.3. Krajské kolo	10
3.4. Celostátní finále	11
3.5. Mezinárodní soutěž	11
4. POKYNY K ORGANIZACI A HODNOCENÍ DISCIPLÍN SOUTĚŽE	11
4.1. Pravidla provozu na pozemních komunikacích – teoretická část	12
4.2. Pravidla provozu na pozemních komunikacích – praktická část	14
4.3. Jízda zručnosti na kole	16
4.4. Zásady poskytování první pomoci	21
4.5. Práce s mapou	22
5. CELKOVÉ HODNOCENÍ SOUTĚŽE	23
6. MATERIÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ SOUTĚŽE	25
7. ODMĚŇOVÁNÍ SOUTĚŽÍCÍCH	25
Vzor přihlášky do oblastního kola dopravní soutěže mladých cyklistů	26
Vzor přihlášky do okresního kola dopravní soutěže mladých cyklistů	27
Vzor přihlášky do krajského kola dopravní soutěže mladých cyklistů	28
Plány jízdy zručnosti	29
Ukázky překážek	30
Obsah	36